

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ประเมินผลการนำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้
ในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณี
เทศบาลชั้น 1

โดย : นายดุษณี สุวัฒน์วิทยากร

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์ ปีที่เสนอ 2539

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาถึงการนำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้ในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล โดยเฉพาะภาษีที่เทศบาลจัดเก็บเอง อันได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาถึงผลของการนำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้ในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล
2. เพื่อประเมินความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลในระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินของเทศบาล
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการปรับข้อมูลและการใช้แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินของเทศบาล
4. เพื่อเสนอแนวทางในการที่จะทำให้การใช้แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินของเทศบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ เทศบาลชั้น 1 ตามมติคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2536 ซึ่งมีจำนวน 14 เทศบาล

สำหรับวิธีการศึกษาดำเนินการใน 3 แบบ คือ การใช้ข้อมูลจากเอกสาร รายงาน สถิติข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการคลังเทศบาล การออกไปศึกษา ณ สำนักงานเทศบาล โดยสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการออกแบบสอบถามให้ผู้ปฏิบัติงานของเทศบาล 7 แห่ง ที่ออกไปศึกษาตอบ

ผลการศึกษابรรกฏว่า

1. การนำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินไปใช้ในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร แม้เทศบาลจะมีรายได้ภาษีที่จัดเก็บเองเพิ่มขึ้นตลอดมาทุกปีก็ตาม แต่การบริหารการจัดเก็บภาษีของเทศบาลยังไม่มีประสิทธิภาพ ประมาณการจัดเก็บภาษีกับรายรับจริงมีความแตกต่างกันมาก การจัดเก็บภาษีทำได้เพียงประมาณร้อยละ 60 ของผู้ยื่นขายต้องชำระภาษีเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากไม่ได้มีการใช้ข้อมูลในระบบแผนที่ภาษีฯ อย่างจริงจัง

2. การปรับข้อมูลและการเก็บรักษาข้อมูล ยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก ประเมินว่า ความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลในระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินของเทศบาลมีประมาณร้อยละ 60

3. ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ ปัญหาทางด้านการบริหาร อันได้แก่ การขาดบุคลากร ยานพาหนะ การประสานงาน ขวัญกำลังใจของเจ้าหน้าที่ ฯลฯ และที่สำคัญก็คือ ผู้บริหารเทศบาลโดยเฉพาะฝ่ายการเมืองยังไม่ให้ความสำคัญ

สนใจต่อการจัดเก็บรายได้มากนัก ทั้งนี้เนื่องจากเทศบาลมีรายได้จากแหล่งอื่น สูงกว่ารายได้ที่จัดเก็บเองมาก

ข้อเสนอแนะทางการปรับปรุงที่สำคัญ คือ

1. เทศบาลและกรมการปกครองจะต้องรีบแก้ไขปัญหาทางการบริหาร ที่เกิดขึ้นรวดเร็ว และส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลแผนที่ภาษีฯ ไปใช้ในกิจการต่างๆ ของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น

2. กระทรวงมหาดไทยควรมีมาตรการกระตุ้นให้เทศบาลหันมาพึ่งตนเองทางด้านการจัดหารายได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจเป็นรูปของการเพิ่มประเภทภาษี หรือรายได้จัดเก็บเองที่ต้องใช้แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน และการปรับปรุง การจัดสรรเงินอุดหนุนที่ต้องพิจารณาถึงความสามารถในการจัดเก็บภาษีด้วย

3. ควรปรับำห้งานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเป็นศูนย์ข้อมูลกลาง ของเทศบาล และให้ทำหน้าที่ในการประเมินและจัดทำบัญชีผู้ต้องเสียภาษี เพื่อควบคุมการจัดเก็บภาษีให้ได้ครบถ้วน รวมทั้งให้บริการข้อมูลทุกๆ ด้านแก่หน่วยงาน ต่างๆ ในเทศบาล